

Kräftskötselområdet: Askesjö

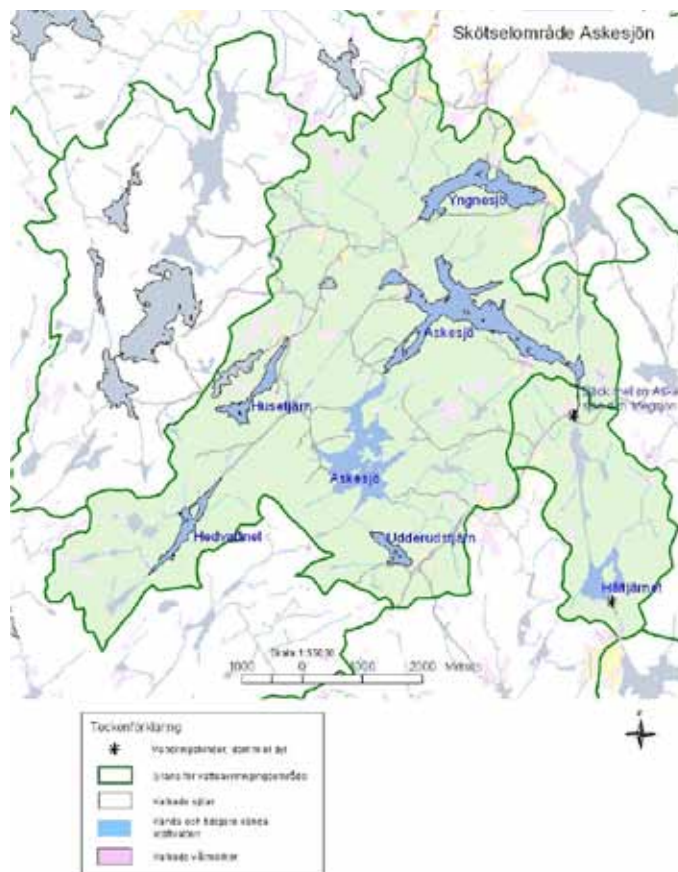
Flodkräftan (*Astacus astacus*) är den enda sötvattenslevande storkräftan som förekommer naturligt i Sverige. Den antas ha invandrat till Skandinavien för drygt 10 000 år sedan. Antalet lokaler med flodkräftor i Sverige är nu uppskattningsvis färre än 1000 (ca 250 av dessa finns i Värmland och Dalsland), att jämföra med de över 30 000 lokaler som fanns i början av 1900-talet. Arten har i huvudsak minskat till följd av kräftpest som i dagsläget sprids via illegala utsättningar av signalkräftor. Flodkräftan har även drabbats av försurning, föroreningar, vattenregleringar och igenslamning av lämpliga livsmiljöer. Signalkräftan är alltid bärare av kräftpest.

Som en följd av den kraftiga tillbakagången är flodkräftan sedan 2010 klassad som Akut Hotad (CR) i den nationella rödlistan för hotade djurarter. Eftersom det är människor som sprider signalkräftorna är det möjligt att förhindra att kräftpest når ett flodkräftvatten. Det stora problemet är att nå ut till de personer som genomför den illegala handlingen, ofta gör de det i oförstånd. Med informativa insatser kan man nå ut till allmänheten. En viktig målgrupp i detta avseende är sommarstugeägare som vill skapa sig ett eget kräftvatten vid sin båtplats eller brygga. Med detta informationsmaterial vill Askesjö fvof upplysa fiskerättsägare, fiskekortköpare och besökare till våra vatten att vi har goda bestånd med flodkräftor som fvo värnar om.

Där flodkräftor fortfarande förekommer finns en generell mycket god utveckling på flodkräftbestånden, i många fall är tätheterna återigen lika bra som de var under 1960-talet. Mycket tack vare den kalkningsverksamhet som drog igång under 1980-talet.

Kräftskötselområdet Askesjö

Fiskerättsägarna i Askesjöns fvof har gått samman och bildat ett kräftskötselområde för att gemensamt bevara och att förbättra de bestånd av flodkräftan (*Astacus astacus*) som finns inom området. Kräftskötselområdet är beläget i Ärtemark, Bengtsfors kommun och omfattar Megsjön, Askesjön, Ygnesjö, Husetjärn, Udderudstjärn, Hedvattnet och Nyellerudstjärn. Nyellerudstjärn ingår inte i Askesjö fvof men ingår i avrinningsområdet. En omfattande förvaltningsplan (detta är en kortare version) för att bevara och utveckla flodkräftbeståndet, har tagits fram i samarbete mellan

Askesjö fvof och Hushållningssällskapet i Värmland och har finansierats av Länsstyrelsen i Västra Götaland. Förvaltningsplanen finns att ladda ned på www.astacus.org under fliken "Bildade kräftskötselområden i Dalsland".

Foto: Tomas Jansson, Hushållningssällskapet

Askesjö med sin riktiga tillgång på strandnära hårdbottnar, framförallt i anslutning till öarna.

Närmast kända signalkräftbestånd

Den närmsta kända lokalen där signalkräfter förekommer är i Stora Le. Fågelvägen skiljer det sig endast ca 6 km mellan Stora Le och Hedvattnet. Det närmsta kända beståndet med signalkräfter vattenvägen är vid Foxen, Årjängs kommun, en sträcka på ca 5 mil. Med andra ord kan inte pestbärande signalkräfter av egen kraft påverka flodkräftorna inom Kräftskötselområdet. Risken för spridning av kräftpest till skötselområdet är relativt liten. Det finns inte några utpekade platser inom området där man kan anta att vatten från andra avrinningsområden kan tillföras, t ex via kommunala badplatser, fiskutsättningar, kanotleder mm. Det finns dock ett 50-tal fritidshus och 15 – 20 permanentboende i anslutning till sjöarna och vattendragen. Detta kan medföra ökad mänsklig aktivitet och därmed finns riskerna för spridning av kräftpest och signalkräfter. Erfarenheterna visar att riskerna med illegala utplanteringar med signalkräfter ökar betydligt i närheten eller i direkt anslutning till fritidshus. Närheten till signalkräfter (Stora Le) utgör dock ett ständigt hot mot flodkräftorna i kräftskötselområdet, men signalkräfterna kan inte av egen kraft komma in i området utan det måste ske via att människor flyttar signalkräfterna.

Målsättningen för skötselområdet Askesjö är bland annat:

- Hindra illegala utplanteringar av signalkräfter (*Pacifastacus leniusculus*) till området
- Hindra spridning av kräftpest (*Aphanomyces astaci*)
- Informationsspridning om flod/signalkräfter och spridning av kräftpest
- Ha en stabil och tillfredsställande vattenkvalité
- Det skall finnas tillräckligt med bon och gömslen
- Fortsatt tradition med kräftfiske efter flodkräftor men med tydliga råd och rekommendationer t.ex minimimått om 10 cm för hanar och 10,5 cm för honor
- Årligen inventera flodkräftbestånden
- Ta del av signalkräftans spridning i Stora Le/Foxen. Sker tillsammans med Länsstyrelsen
- Tillsammans med Länsstyrelsen bilda ett skyddsområde för flodkräfta av ”Kräftskötselområdet Askesjö”
- Utarbeta en tydlig strategi i samband med fiskutsättningar. Den fiskodlaren som levererar utsättningsfisk måste garantera att det inte förekommer signalkräfter eller en akut kräftpest i anslutning till sin fiskodling

Konkreta åtgärder för kräftskötselområdet Öresjö är bland annat:

- Vid varje årsmöte skall ”Kräftskötselområdet Askesjö” utgöra en punkt i dagordningen
- Uppföljning av utsättningarna i Askesjö via provfiske
- Flodkräftbeståndet är attraktivt och enligt uppgift utsatt för tjuvfiske. Detta gör att föreningen bör intensifiera tillsynen under kräftfiskeperioden
- Bedriva minkjakt inom kräftskötselområdet
- Vid nästa årsmöte för Askesjö fvf, utse en person som är kräftansvarig inom kräftskötselområdet.
- Årlig inrapportering av det årliga kräftfisket till fvf/kräftansvarig i kräftskötselområdet
- Provfiske i Ygnesjö, Hedvattnet, Husetjärn, Megsjön med inrapportering till fvf/kräftansvarig

Foto: Tomas Jansson, Hushållningssällskapet

Grill- och badplats vid Rönnliden, Askesjö.

Tomas Jansson
Oktober 2011
Tel 054 - 54 56 18
www.hush.se/s
www.astacus.org
www.kräftbloggaren.se